

[Hartvig Frisch.]

eller Grupper af disse nogen af de Borgerne personligt ved de og de Paragraffer tilskrede Rettigheder; og saa ender Paragraffen efter Ændringsforslaget med Ordene: „bliver at opløse ved Dom“. Der blev jo fra juridisk Side gjort den Indvending mod Formuleringen: „kan af Regeringen kræves opløst ved Dom“, at der vilde blive politisk Vilkaarlighed. Vi har ved Vendingen: „bliver at opløse ved Dom“ simpelt hen villet fastslaa, at det maa være de Myndigheder, der i det hele taget har med straffbare Ting at gøre, som i Lighed med Indgreb over for andre Lovovertrædelser vil have at skride ind, naar noget saadant foreligger.

Ændringsforslag Nr. 71 er redaktionelt.

I Ændringsforslag Nr. 74 til § 88 har man ladet Resten af Paragraffen efter Ordet „oprettes“ udgaa. Det, Flertallet herved har villet give Udtryk for, er dette, at Lovgivningsmagten kommer til at staa frit paa samme Maade, som den gør nu; der skal ikke foreskrives Lovgivningsmagten noget, hverken i positiv eller negativ Retning.

Endelig skal jeg bemærke om vort sidste Ændringsforslag, Nr. 75 til § 91, at Ændringen her er redaktionel.

Jeg har hermed gennemgaaet i Enkeltheder de Ændringsforslag, som Flertallet har stillet, men der er endnu to Punkter, som jeg gerne vil henlede det høje Tings Opmærksomhed paa.

Det første er Spørgsmaalet om Forretningsgangen i den nye Rigsdag, saavel i Den Forenede Rigsdag som i Folketinget og Rigstinget. Man har inden for Flertallet undersøgt, hvorledes det blev ordnet i 1918 ved Overgangen til den sidste nye Grundlov, og det viser sig, at Partierne dengang indgik en Overenskomst om at lade de gamle Forretningsordener være gældende, indtil de nye maatte blive vedtaget, en rent politisk Overenskomst. Men denne Praksis kan ikke lægges til Grund nu, simpelt hen fordi Den Forenede Rigsdag kommer til som et helt nyt og afgørende Led i Forfatningssystemet. Flertallet har derfor i Betænkningen Side 7 skitseret den Ordning, at naar vi har haft Rigsdagsvalg, baade Folketings- og Landstingsvalg, bør der i den derefter indkaldte Rigsdag, efter at den maatte have vedtaget Grundlovsforslaget, træffes enslydende Beslutninger i de to Ting — det maa være i Rigsdagen selv, det kan ikke ske i Lovforslags Form, men enslydende Beslutning i de to Ting gaende ud paa, at der nedsættes et særligt Udvalg paa 15 Medlemmer efter Reglerne i Grundlovens § 45 med den Op-

gave at udarbejde midlertidige Forretningsordensbestemmelser for Den Forenede Rigsdag og for de to Ting. Det skal selvfølgelig kun være midlertidige Bestemmelser, men det er dog af Vigtighed, at man, naar Rigsdagen træder sammen, efter at Valgene til den nye Rigsdag er afholdt, ikke staaer over for Kaos, om jeg saa maa sige, men at der foreligger noget, som Rigsdagen kan arbejde med; saa kan jo man selvfølgelig lave det om, men de første nødvendige Ting, der skal ske, er dog planlagt, saa der foreligger et Materiale.

Man har dertil føjet Forslag om, at der skulde gives den afgaaende Rigsdags Formænd Bemyndigelse til at træffe de til Nyordningen fornødne Foranstaltninger; det gælder jo baade lokalemæssigt og med Hensyn til Tjenestemænd og lignende. I Anledning af Planer, der har været fremme i Pressen om en delvis Ombygning af denne Sal, saa den kan rumme alle Den Forenede Rigsdags Medlemmer, vil jeg gerne personlig advare imod at gøre denne Sal saa rummelig, at der er permanent Plads ved Pulte til alle 210 Medlemmer, for i saa Fald vil Folketingets Forhandlinger ved de sædvanlige Møder antage et tomt og temmelig uhyggeligt Præg. De Erfaringer, jeg har fra Fællesmøder, som jeg har oplevet under den nuværende Grundlov, og f. Eks. fra Kongens Jubilæumshøjtidelighed her i denne Sal, synes at vise, at Salen kan indrettes til at rumme mange flere, naar der blot ikke skal være Pulte. Jeg vil derfor ønske, at man vil være betænkt paa at udvide Midterrummet med Ordførerpladserne, saa at der kan blive Siddepladser ved Afholdelsen af Den Forenede Rigsdags Møder; her vilde Folketingets Medlemmer under de daglige Møder saa ogsaa søge hen for at følge Debatterne nøje, saadan som det faktisk ogsaa nu altid sker her i Salen. Jeg kunde altsaa ønske, at det blev ordnet paa denne Maade, saa at det mere kom til at ligne det engelske Princip. Men dette er naturligvis kun noget, jeg siger her, fordi jeg føler, at det vil være uheldigt, hvis vi skaber et stort Rigsdagsrum med Pulte til alle de 210 Medlemmer, hvor ogsaa de Forhandlinger, der finder Sted i en Forsamling, der kun har 140 Medlemmer, skal foregaa.

Inden jeg forlader Spørgsmaalet om Overgangsperioden, skal jeg tilføje, at Udvalgets Flertal ogsaa har beskæftiget sig med de midlertidige Overgangsbestemmelser, som vil være nødvendige for den Tid, der gaar, indtil en ny Rigsdag kan sammentræde, valgt efter den nye Grundlov. Vi er ved Meddelelse fra Statsministeren blevet